

odkazem na dvě práce z této oblasti, jimž se dostalo mezinárodní odezvy: *Social Development: A Survey of European Longitudinal Studies*. In: W. W. Hartrup (Ed.): *Review of Child Development Research*, The University of Chicago Press, 1982 a článkem, o který byla požádána redakcí *Voprosy psychologii: Longitudinalnoje issledovanie v psychologii: jeho vozmožnosti i granici*.

Dr. Kotásková je osobnost silně dynamická, s potřebou „být u toho“, o-

tevřená novým poznatkům a koncepcím. Čtenáři jejích článků dosvědčí, že to není lehká četba. Vyjadřuje se spíše zhuštěnou formou, nezřídka v terminologických zkratkách. Nepočítali jsme akční kvocient stylu jejích přednášek a publikací, ale stálo by to za to.

Kolem dr. Kotáskové je vždy živo a přejeme jí i sobě, aby tomu tak bylo i v dalším desetiletí jejího života.

Josef Švancara

JOSEF ŠVANCARA ŠEDESÁTILETÝ

Pro každého, kdo se setkává s naším jubilantem, je překvapením, že jeho životní dráha trvá šedesát let. Nepoznal snad studiem vývojové psychologie nějaké tajemství, jak si uchovat svěžest mládí?

Josef Švancara se narodil 2. dubna 1924 v Bohuňově na Českomoravské vysočině. Podmanivá krajina pahorků, lesů a nečekaných výhledů mu vtiskla vnější zdrženlivost a vnitřní důslednost.

Filozofickou fakultu v Brně ukončil v r. 1950. Jako žák prof. Rostohara a prof. Chmelaře se orientoval na experimentální výzkum percepce. Po roční učitelské praxi zahájil svou psychologickou dráhu v Sociodiagnostickém ústavu, z něhož přešel do Psychologické laboratoře dětské neurologické kliniky. Zde také začal vědecky pracovat a v r. 1957 vydal svou první monografii o vývojové dynamice neuróz [společně s V. Holubem].

Když byl v r. 1966 založen v Brně Výzkumný ústav pediatrický, stal se vedoucím jeho psychologické laboratoře, kterou budoval a v níž zpracoval řadu významných experimentálně-klinických studií. Jako externí spolupracovník vedl 10 let longitudinální výzkum psychického vývoje brněnských dětí.

S katedrou psychologie FF UJEP

v Brně spolupracoval od r. 1956 — nejprve jako vedoucí stáží a praxí posluchačů, pak přednášel jako externí učitel ontogenetickou psychologii. Od r. 1968 se stal interním členem katedry — samostatným vědeckým pracovníkem v ontogenetickém výzkumu. Jeho profilující vědecké zaměření vyjadřuje název habilitační práce z r. 1969: *Psychický vývoj jako homeostáza biologických a peristatických vlivů*, kde jsou řešeny otázky normálního a patologického psychického vývoje, jeho determinant, metod zkoumání a diagnostiky.

Jako vysokoškolský učitel vydal několik didakticky zdařile koncipovaných skript: *Kompendium vývojové psychologie* (1971, 1973, 1975, 1981), *Psychologie stárnutí a stáří* (1979, 1983), *Poruchy psychického vývoje* (1979, 1982), *Emoce, city a motivace* (1973, 1975, 1979, 1984), *Aktuální otázky psychologické terminologie* (1975, 1977, 1980). K jeho podnětným knižním publikacím patří *Biologická determinácia ľudského správania* (SPN, Bratislava 1976) a kolektivní práce *Diagnostika psychického vývoje* (1971, 1974 a 1980, včetně překladu do ruštiny 1978).

V psychologické veřejnosti je známý svými výzkumy dětské kresby, které publikuje společně s manželkou. Na-

vrhl též několik úprav přístrojové psychologické diagnostiky — rozpracoval např. Rohracherovu metodu svalové mikrovibrace.

Československou psychologii úspěšně reprezentoval na řadě mezinárodních konferencí a symposií (organizoval např. mezinárodní kolokvium o genetice lidského chování v Brně 1970, symposium o emocích ve Smolenicích 1972, v zahraničí symposium o biologických základech chování, Pavia 1977 a další). Řadu let je předsedou sekce vývojové psychologie Československé psychologické společnosti.

Psychologii však dovede i živě po-

pularizovat jak v tisku a rozhlase, tak v lektorské činnosti v Socialistické akademii. Prozradíme na jubilanta, že své mládí udržuje nejen díky pěstování vývojové psychologie, ale i aktivní turistikou a hudební činností (hraje v komorním orchestru na violoncello).

Nejen touto všestranností, ale i svým tvořivým přístupem k životu dokazuje Josef Švancara, že mládí je stav duše a ne věku. Těšíme se ještě na mnoho studií a nových poznatků, jimiž jubilant přispěje k rozvoji československé psychologie.

Vladimír Smékal